

**В. А. Туманов¹, І. С. Чекман², Н. О. Горчакова², Г. М. Войтенко¹,
О. Г. Тимченко¹, І. М. Тимченко¹, І. Ю. Яковлева¹, Н. О. Єсько¹**
КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УАНМ¹
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ², КИЇВ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ ФАРМАКОЛОГІЇ ХОЛІНЕРГІЧНИХ ЗАСОБІВ РОСЛИННОГО І СИНТЕТИЧНОГО ПОХОДЖЕННЯ

Проведення реформ у галузі медичної освіти та прийняття закону щодо вищої освіти школи вимагають прийняття обґрунтованих рішень у перебудові викладання фармакології на основі синтезу наукових та практичних рекомендацій національного і світового масштабу.

Метою роботи було обґрунтувати науково-методичні основи викладання фармакології холінергічних засобів рослинного і синтетичного походження.

Для цього проаналізовано зарубіжну та вітчизняну наукову літературу і відомості Інтернету.

Важливо і раціонально при проходженні теми стосовно фармакології холінергічних засобів наголосити студентам на те, що цю групу препаратів широко призначають у кардіологічній, гастроентерологічній, пульмонологічній, офтальмологічній, урологічній, хірургічній клініці, відділеннях невідкладних станів. Студенти повинні згадати, що холінорецептори не однорідні, можуть реагувати на мускарин, нікотин або на обидві ці речовини. Важливим є засвоєння класифікації, яка поділяє препарати на М-холінергічні, Н-холінергічні, М-Н-холінергічні та, за типом дії, на холіноміметичні, холіноблокуючі, звернувши увагу на групу непрямих М-Н-холіноміметиків – антихолінес-

теразних засобів. Студенти повинні знати, що продовжується пошук більш ефективних М- та М-Н-холіноміметичних засобів для психіатрії, офтальмології. В останні роки у клінічну практику впроваджено препарати М-холіноблокуючих засобів синтетичного походження із спазмолітичними властивостями (отилонію бромід, прифінію бромід), бронхіальний засіб – тіотропію бромід. Важливими для клітин хірургічного профілю є препарати Н-холіноблокаторів – міорелаксантів. Разом із тим, препарати рослинного походження не втрачають значення. Серед М-холіноміметиків широко застосовують препарат рослинного походження – пілокарпіну гідрохлорид для лікування глаукоми, серед антихолінес-теразних – галантаміну гідробромід як антидот, а також при лікуванні деменції, серед М-холіноблокаторів – комплексні препарати беладони.

Правильна побудова практичного заняття і лекції при вивченні фармакології холінергічних засобів дає можливість студентам отримати широкий спектр знань з фармакології цих засобів, що будуть корисними у підготовці до практичної діяльності в медицині.

Перспективним є в процесі викладання фармакології холінергічних засобів визначати нові галузі їх застосування.